

TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

Aanbieding Kamerbrief uitbetaling schadeloosstelling SNS
REAAL

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

Met nota FM 3032 (bijlage 2) hebben wij eerder de Kamerbrief met betrekking tot de uitbetaling van de schadeloosstelling van SNS REAAL aan u voorgelegd. Omdat de uitspraak van de Hoge Raad, die werd verwacht op 27 januari 2023, vervolgens werd uitgesteld, is deze Kamerbrief toen niet verstuurd. De uitspraak wordt nu verwacht op 10 maart 2023. Bij deze leggen wij u een aan deze nieuwe datum aangepaste Kamerbrief voor ter accordering.

Datum

6 maart 2023

Notanummer

2023-0000035654

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Nota FM 3032
3. Eerdere beslisnota's

Beslispunten

1. Gaat u akkoord met bijgevoegde Kamerbrief? Wij verzoeken u de Kamerbrief alleen te accorderen, maar nog niet te ondertekenen. Het is namelijk mogelijk dat de uitspraak wederom wordt uitgesteld of dat de uitspraak anders is dan wij nu verwachten. In dat geval wordt deze Kamerbrief niet verstuurd. Mocht de Hoge Raad op 10 maart 2023 uitspraak doen en als de uitspraak is zoals wij nu verwachten, dat zullen we u deze Kamerbrief direct na de uitspraak ter tekening voorleggen.
2. Gaat u er mee akkoord dat, als de uitspraak nog een keer wordt uitgesteld, wij de dan opnieuw aangepaste Kamerbrief niet nog een keer voor akkoord en vervolgens separaat ter ondertekening aan u voorleggen, maar enkel ter ondertekening?
3. Gaat u akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking van nota's? Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt. U heeft eerder al ingestemd met de openbaarmaking van de eerdere beslisnota's zoals bijgevoegd in bijlage 3 en nota FM 3032.

hangt van
aanpassing of
Ⓞ

Kernpunten

- De Hoge Raad heeft op 27 januari 2023 de uitspraak in de cassatieprocedure over de hoogte van de schadeloosstelling in verband met de onteigening van SNS REAAL in 2013 aangehouden tot 10 maart 2023. Het is overigens niet gezegd dat de Hoge Raad dan ook uitspraak doet, zij kan de uitspraak wederom aanhouden en opnieuw een datum stellen.
- Vanwege het uitstel moet de eerder door u geaccordeerde Kamerbrief op één onderdeel worden aangepast. Het gaat uitsluitend de datum vanaf wanneer aanvragen kunnen worden ingediend (was 22 februari 2023, is nu 5 april 2023). Voor het overige zijn er geen wijzigingen doorgevoerd.

- Voor de context en inhoud van de Kamerbrief verwijzen wij naar de nota FM 3032 bij de eerdere versie van de Kamerbrief.

Actieve openbaarmaking

U heeft reeds akkoord gegeven op het openbaar maken van de set beslis- en informatienota's die bij de eerdere versie van de Kamerbrief was gevoegd (bijlage 3). Aan die set zal beslisnota FM 3032 en onderhavige nota worden toegevoegd.

nr. nota	Aanleiding	Inhoud
2023-3032	Beslisnota aanbieding Kamerbrief uitbetaling schadeloosstelling SNS REAAL	<p>In de nota wordt aangegeven dat een uitspraak van de Hoge Raad in de juridische procedure over de schadeloosstelling wordt verwacht op 27 januari 2023. Voor het geval dat de Hoge Raad uitspraak doet en de uitspraak is conform onze verwachting dan moet de uitbetaling van de schadeloosstelling worden opgestart.</p> <p>Er is een Kamerbrief voorbereid om de Tweede Kamer hierover te informeren. De inhoud van de Kamerbrief wordt toegelicht, waarbij wordt ingegaan op de onteigening van SNS REAAL op 1 februari 2013, De uitspraak van de Hoge Raad, het uitbetalingsproces, budgettaire consequenties, de verplichting tot het uitbetalen van schadeloosstelling in relatie tot de huidige resolutiewetgeving en afsluiting.</p>

Communicatie

De communicatie wordt separaat met u besproken.

Politiek/bestuurlijke context

Er zijn op dit moment geen moties ingediend of Kamervragen gesteld over de uitbetaling van de schadeloosstelling onteigening SNS REAAL.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Document nummer	Datum	Naam document
1	22-4-2020	Nota- Min- Voorbereidingen uitbetalingsproces SNS
2	23-10-2020	Notitie-min- Afronding draaiboek mogelijke uitbetaling schadeloosstelling obligatiehouders SNS
3	5-1-2023	Nota-Min- Uitbetalingsproces SNS REAAL
4	6-1-2023	Bijlage 1 korte beschrijving van de uitbetalingsprocessen
5	20-1-2023	Nota-min- Aanbieding Kamerbrief uitbetaling schadeloosstelling onteigening SNS REAAL

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING
Aan

de minister

Directie Financiële
Markten

Inlichtingen

Persoonsgegevens

Datum
22 april 2020

Notitienummer
2020-0000086121

Auteur

Persoonsgegevens

Bijlage
- Definitieve roadmap

notitie

Vorbereidingen uitbetalingsproces SNS

Aanleiding

- Afronding voorbereidingen eerste fase van de mogelijke uitbetaling van de schadeloosstellingsstelling aan de onteigende achtergestelde obligatiehouders van SNS uit 2013 (mogelijke totale schadelast: €1-1,2 mld.).
- U wordt met deze notitie geïnformeerd over de voortgang. Tevens wordt een keuze voor uitwerking in de vervolgfase aan u voorgelegd.
- Dit is een ander project dan de notitie die u recent ontving over de zaak Stichting Beheer SNS Reaal t.a.v. Stichting Securities.

Beslispunt

Stemt u in met het door PwC verder uitwerken van een scenario waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de (efficiënte) werking van het girale systeem (betaling via CSDs), met daarnaast een PwC-loket voor niet-girale claimanten (scenario 3 hieronder)?

Ja.

Kern

- Met de nationalisatie van SNS REAAL (2013) zijn bepaalde effecten onteigend. Hoewel het onteigeningsbesluit rechtmatig is bevonden, wordt nog geprocedeerd over de hoogte van de schadeloosstelling.
- PwC bereidt, voor het geval de staat daartoe wordt veroordeeld, de uitbetaling voor van de mogelijke schadeloosstelling aan de onteigende obligatiehouders van SNS en zal deze uitvoeren zodra er een (definitieve) uitspraak van de rechter is. In dat kader heeft **PwC 6 scenario's uitgewerkt en beoordeeld** op basis van een aantal criteria (zoals juridische houdbaarheid, zekerheid dat aan juiste personen wordt uitbetaald, de uitvoeringskosten en een goede en navolgbare administratie).
- In scenario 3 wordt **zo veel mogelijk gebruik** gemaakt van de (efficiënte) **werking** van het **girale systeem** (net als bij dividendbetaling), met **daarnaast** een **PwC-loket voor niet-girale claimanten**. Dit zijn claimanten die ná 1 maart 2013, toen de handel in effecten via het girale systeem is stopgezet, onderhands het recht op schadevergoeding hebben verkregen. PwC brengt deze twee informatiestromen bij elkaar en controleert onder meer of er niet meerdere claims zijn ingediend op één obligatie.
- Dit scenario heeft t.o.v. scenario 2 (voorkeur PwC) minder intensieve administratieve controles, maar er is de mogelijkheid om modulair verdere administratieve checks toe te voegen mede op basis van input van de Auditdienst Rijk (ADR). Wij menen dat **scenario 3 (inclusief optie tot modulaire uitbreidingen)** een route weergeeft waarbij **MinFin een proportionele en doeltreffende inspanning verricht, die juridisch houdbaar is en politiek uitlegbaar**.

- In de volgende fase werkt PwC scenario 3 verder uit in een gedetailleerd draaiboek (oplevering rond de zomer).
- Op hoofdlijnen zijn andere scenario's afgefallen omdat ze juridisch niet houdbaar blijken (scenario 5-6), te veel onzekerheden kennen (scenario 4), te zwaar lijken zijn opgezet (scenario 2) of niet doelmatig zijn (scenario 1).

Toelichting

1. Juridisch traject

- Uw ambtsvoorganger heeft op 1 februari 2013 SNS REAAL genationaliseerd. Met de nationalisatie zijn bepaalde effecten onteigend ten name van de Staat.
- Hoewel het onteigeningsbesluit door de hoogste bestuursrechter rechtmatig is bevonden, wordt nog geprocedeerd over de hoogte van de schadeloosstelling bij de Ondernemingskamer (hierna "OK").
- MinFin heeft de OK verzocht deze schadeloosstelling vast te stellen op €10 miljoen. De OK heeft op 16 april 2019 in een (tussen)uitspraak geoordeeld dat drie deskundigen nader onderzoek moeten doen naar hoe een fictief faillissement van SNS REAAL zou zijn afgewikkeld. De deskundigen kwamen uit op een waarde van €835 miljoen ex rente. Bespreking van het rapport van de deskundigen is uitgesteld tot najaar 2020.
- Een definitieve uitspraak van de OK wordt eind 2020 verwacht. Daarna staat cassatie open bij de Hoge Raad, waarbij pas uitbetaald hoeft te worden wanneer de Hoge Raad een uitspraak doet. Er bestaat een kans dat de OK MinFin veroordeelt tot het betalen van een voorschot van €10 miljoen op korte termijn, aangezien dit bedrag eerder aangeboden is. In dat geval moet er twee keer uitbetaald worden.

2. Uitleg girale systeem

- De handel in effecten, waaronder obligaties, wordt normaliter geregistreerd in de girale systemen van de CSDs (Euroclear en Clearstream). MinFin heeft de registratie van SNS-obligaties door de CSDs in 2013 stop laten zetten om de handel te bevriezen met het oog op toekomstige procedures.
- Nu is duidelijk dat rechtmatige overdrachten kunnen plaatsvinden buiten het girale systeem. Hiervoor moet een overdracht (cessie) worden gemeld aan MinFin. Tot nu toe zijn 34 aktes van cessie gemeld, goed voor ca. 6% van het nominale bedrag. Het zijn vooral professionele partijen (zoals Vertrouwelijke bedrijfsinformatie) die stukken onderhands hebben gekocht. Het is niet uitgesloten dat er meer onderhands gehandeld is zonder dat daar daarvan melding is gedaan.
- Doordat er gehandeld is buiten het girale systeem en deze overdrachten niet bij de CSDs kunnen worden geregistreerd, kan betalen via de normale weg leiden tot een dubbele betaling (*double payment risk*).
- Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat niet alle rechtmatige houders van obligaties worden bereikt wanneer er puur wordt betaald via de reguliere weg van de girale systemen.

3. Proces voorbereiding uitbetaling

- PwC is ingehuurd om de mogelijke uitbetaling van schadeloosstelling voor te bereiden en uit te voeren. PwC coördineert het gehele proces, met input van MinFin (FM/AGT/DJZ/FEZ), A&O voor juridische analyses en corporate action agent Lucid, die de processen binnen het girale systeem begeleidt.
- Het project is opgedeeld in drie verschillende fasen:
 1. *Roadmapfase*: PwC werkt verschillende scenario's uit voor uitbetaling.
 2. *Draaiboekfase*: PwC werkt het voorkeursscenario uit in een gedetailleerd draaiboek, op grond waarvan uitgekeerd kan worden. Doel is het draaiboek afgerond te hebben voordat de OK een uitspraak doet.
 3. *Uitvoerende fase*: Afhankelijk van de uitspraak van de OK voert PwC de schadeloosstelling uit zoals omschreven in het draaiboek.

4. Korte beschrijving scenario's

PwC heeft 6 scenario's uitgewerkt die hieronder elk kort worden samengevat:

- 1) *Traditioneel*: Er wordt een brede oproep gedaan aan claimanten binnen en buiten het girale systeem om zich te melden bij het claimloket van PwC. PwC valideert iedere claimant en checkt of er geen dubbelmeldingen zijn. Uitbetaling voor girale claimanten vindt plaats via het girale systeem (via CSDs), en voor niet girale claimanten via het Financieel Dienstencentrum.
- 2) *Innovatief*: Dit scenario komt overeen met scenario 1 maar voegt een verificatiemechanisme van Lucid toe dat onderdeel is van het contract dat we met Lucid hebben. Hierdoor kunnen claimanten een verklaring afgeven dat ze niet gehandeld hebben in de stukken en de rechtmatige houder zijn.
- 3) *Duaal*: Dit scenario bouwt voort op scenario 2, maar dan in een afgeslankte versie doordat meer vertrouwd wordt op de werking van het girale systeem en de informatie die daaruit volgt. Er is alleen een PwC-loket voor niet-girale claimanten. Uiteindelijk komen er twee lijsten: een vanuit het girale systeem (aangeleverd door Lucid), en een met niet-girale claimanten die zich bij PwC hebben gemeld. PwC voert zeer beperkte controles uit op de informatie vanuit het girale systeem, maar voert nog wel een cross-check uit in verband met dubbelmeldingen. Uitbetaling vindt – net als bij 1 – deels via het girale systeem en deels buiten girale systeem plaats.
- 4) *Open handel*: In dit scenario wordt de blokkering van het girale systeem door de onteigening grotendeels hersteld door de handel in de claims weer te registreren in het girale systeem. Nadat het systeem is opgeschoond, kan de schadeloosstelling volledig via het girale systeem worden uitgekeerd. In het geval van twee betalingen (voorschot na uitspraak OK en definitieve uitbetaling na uitspraak Hoge Raad) hoeven claimanten slechts één keer gevalideerd te worden.
- 5) *Gesloten handel*: Na initiële identificatie en validatie (conform scenario 1, 2 of 3) worden rechthebbenden vrijwillig ondergebracht in een gesloten handelsplatform van Lucid. De schadeloosstelling kan vervolgens volledig giraal via het gesloten platform worden uitgekeerd.
- 6) *Coupon-route*: De aktes van cessie die we reeds hebben ontvangen (34 in totaal) worden door de CSDs verwerkt in het girale systeem, en vervolgens wordt bevrijdend betaald via het girale systeem.

5. Beoordeling scenario's

- Uit analyse van A&O blijkt dat *scenario's 5 en 6* juridisch niet haalbaar zijn.
- *Scenario 4 (Open Handel)* is wél efficiënt wanneer MinFin twee keer moet uitbetalen (eerst voorschot van €10mln en daarna rest van het bedrag), maar is uitvoeringstechnisch zeer complex en door het innovatieve karakter omgeven met onzekerheden. Het heeft niet de voorkeur om een uitbetaling van deze orde te laten verlopen via een onzeker en relatief onbekend proces.
- In *scenario 1* ontbreekt het verificatiemechanisme van Lucid, dat onderdeel is van het contract met Lucid. Daardoor is scenario 1 niet doelmatig.
- Het grootste verschil tussen *scenario 2 en 3* is de intensiteit van de verificatiemechanismen om zeker te stellen dat aan de juiste partijen wordt uitbetaald. Scenario 2 voert een uitgebreidere administratie met meer accountancychecks door PwC dan scenario 3. Er wordt in scenario 2 minder vertrouwd op de data die Lucid aanlevert. In beide scenario's voert PwC een verificatie uit op de informatie die Lucid aanlevert.
- Met het oog op een doelmatig uitbetalingsproces denken wij niet op voorhand dat alle administratieve checks uit scenario 2 noodzakelijk zijn. Met het afpellen van de diverse scenario's heeft een stuurgroep daarom een voorkeur voor scenario 3 uitgesproken, met daarbij de optie om verdere administratieve checks toe te voegen op grond van gesprekken met ondermeer de ADR, waarin belang en noodzaak besproken worden.

6. Kosten

- De kosten voor een eventuele uitbetaling naar aanleiding van deze procedure zijn generaal en niet relevant voor het uitgavenplafond. Bij de Voorjaarsnota is €10 miljoen in 2020 gereserveerd voor de schadeloosstelling (voorschot) en €2 mln. voor de uitvoeringskosten hiervan.
- De dreiging van €1,2 mld. schadeloosstelling na uitspraak van de Hoge Raad (vermoedelijk pas in 2023) is opgenomen in de beleidsbrief van Financiën en zal wanneer deze zich daadwerkelijk gaat manifesteren, moeten worden verwerkt op de begroting.

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER INFORMATIE
Aan
de minister

Directie Financiële
Markten
Inlichtingen

Persoonsgegevens

Datum
23 oktober 2020

Notitienummer
2020-0000206275

Auteur
Persoonsgegevens

Van

Kopie aan

Bijlagen
- Draaiboek
- Projectplan
- Samenvatting draaiboek

notitie

Afronding draaiboek mogelijke uitbetaling schadeloosstelling obligatiehouders SNS

Aanleiding

Afronding draaiboek ter voorbereiding op een mogelijke uitbetaling van de schadeloosstelling van onteigende achtergestelde obligatiehouders van SNS Reaal.

Kern

- Met de nationalisatie van SNS REAAL (2013) werden bepaalde effecten onteigend. Hoewel het onteigeningsbesluit rechtmatig is bevonden, wordt nog geprocedeerd over de hoogte van de schadeloosstelling. Mogelijke totale schadelast is ca. €850 mln. excl. wettelijke rente.
- PwC bereidt, voor het geval de staat daartoe door de rechter wordt veroordeeld, de uitbetaling voor van de schadeloosstelling aan de onteigende obligatiehouders van SNS voor. PwC zal deze uitbetaling ook uitvoeren zodra er een (definitieve) uitspraak van de rechter is. Eerder hebben wij u in notitie FM 86121 de keuze voorgelegd om een bepaalde aanpak uit te werken. Deze door u geaccordeerde aanpak is uitgewerkt in bijgaand draaiboek (bijlage 1, en samenvatting in bijlage 3).
- In deze aanpak wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de (efficiënte) werking van het **girale systeem** met daarnaast een **PwC-loket voor niet-girale claimanten**. Dit zijn claimanten die ná 1 maart 2013 onderhands het recht op schadevergoeding hebben verkregen. PwC brengt deze twee informatiestromen bij elkaar en controleert onder meer of er niet meerdere claims worden ingediend op één obligatie. Uitbetaling van positief beoordeelde claims volgt vervolgens via het **Financieel Diensten Centrum (FDC)**. Na definitieve sluiting van het claimloket volgt **consignatie bij FEZ (consignatiekas)**.
- De Auditdienst Rijk (ADR), onze juridisch adviseur A&O en DJZ hebben het draaiboek getoetst op zorgvuldigheid, rechtmatigheid en juridische houdbaarheid. Diverse partijen hebben meegekeken op de uitvoerbaarheid. Er zijn geen resterende rode vlaggen. Wij menen dat het draaiboek een proportionele en doeltreffende uitwerking van de voorkeursoptie weergeeft, die juridisch houdbaar en politiek uitlegbaar is.
- Dat neemt niet weg dat er een aantal **onzekerheden** bestaat (zoals bijv. aantal claimanten) waardoor flexibel bijschakelen in de uitvoering nodig kan zijn. Er zijn meerdere waarborgen ingebouwd om waar mogelijk erop toe te zien dat gehonoreerde claims rechtmatig zijn. Ondanks deze mitigerende waarborgen kan **niet volledig gegarandeerd worden dat alle gehonoreerde claims rechtmatig** zullen zijn. Tot slot neemt het uitbetalingsproces in totaal 23 weken in beslag, waardoor de wettelijke betaal- en beslistermijn van 4 weken wordt overschreden. Gezien de omvang en complexiteit van het uitbetalingsproces is dit echter niet te vermijden (zie bijlage 2 voor projectplan). Over het moment van uitbetaling zal actief worden gecommuniceerd.

- Momenteel ronden we de onderhandelingen met PwC over de nadere offerte voor de uitvoerende fase af. PwC richt vervolgens de benodigde IT-infrastructuur en uitvoeringsomgeving in en test deze tijdens de pre-uitvoeringsfase, in afwachting van een uitspraak door de Ondernemingskamer (OK), naar verwachting uiterlijk eind 2020. Dit is nodig om over te kunnen gaan tot een spoedige uitbetaling indien aan de orde.
- Na uitspraak OK staat cassatie open bij de Hoge Raad (HR). Indien de claim wordt toegewezen en de staat of een andere partij in cassatie gaat (daarover wordt u t.z.t. geadviseerd), hoeft pas uitbetaald te worden wanneer de HR een uitspraak doet (ca. 2022). Er bestaat echter een kans dat de OK de staat al veroordeelt tot het betalen van een voorschot van €10 miljoen, aangezien dit bedrag eerder door de staat is onderkend als schadebedrag. **In dat geval moet er twee keer uitbetaald worden** aan claimanten en nemen de uitvoeringskosten en -complexiteit toe.

||| ?!

Toelichting

1. Juridisch traject

- Uw ambtsvoorganger heeft op 1 februari 2013 SNS REAAL genationaliseerd. Met de nationalisatie zijn bepaalde effecten onteigend ten name van de staat.
- Hoewel het onteigeningsbesluit door de hoogste bestuursrechter rechtmatig is bevonden, wordt nog geprocedeerd over de hoogte van de schadeloosstelling.
- MinFin heeft de OK verzocht deze schadeloosstelling vast te stellen op € 10 miljoen. De OK heeft op 16 april 2019 in een (tussen)uitspraak geoordeeld dat drie deskundigen nader onderzoek moeten doen naar hoe een fictief faillissement van SNS REAAL zou zijn afgewikkeld. De deskundigen kwamen uit op een waarde van € 835 miljoen ex rente. Bespreking van het rapport van de deskundigen in de rechtszaal vond eind september 2020 plaats.
- Definitieve uitspraak van de OK wordt voor eind 2020 verwacht. Daarna staat cassatie open bij de Hoge Raad, waarbij in principe het totaalbedrag pas uitbetaald hoeft te worden wanneer de Hoge Raad een uitspraak doet. Over het al dan niet in cassatie gaan wordt u geadviseerd nadat de uitspraak van de OK er is. Er bestaat echter een kans dat de OK MinFin veroordeelt tot het betalen van een voorschot van €10 miljoen, vooruitlopend op de cassatiezaak, aangezien dit bedrag eerder door de staat is aangeboden.

2. Girale systeem

- De handel in effecten, waaronder obligaties, wordt normaliter geregistreerd in de girale systemen van de CSDs (Euroclear en Clearstream). MinFin heeft de registratie van SNS-obligaties door de CSDs in 2013 stop laten zetten om de handel te bevriezen met het oog op toekomstige procedures.
- Nu is duidelijk dat rechtmatige overdrachten kunnen plaatsvinden buiten het girale systeem, zodat niet altijd duidelijk is of de in het systeem geregistreerde natuurlijke- of rechtspersonen nog steeds de rechthebbende zijn. Hiervoor moet een overdracht (cessie) worden gemeld aan MinFin. Het zijn vooral professionele partijen (zoals zoals openbare bedrijfsinformatie) die stukken onderhands hebben gekocht. Het is niet uitgesloten dat er meer onderhands gehandeld is zonder dat daarvan melding is gedaan.
- Doordat er gehandeld is buiten het girale systeem en deze overdrachten niet bij de CSDs kunnen worden geregistreerd, kan betalen via de normale weg leiden tot een dubbele betaling (*double payment risk*).
- Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat niet alle rechtmatige houders van obligaties worden bereikt wanneer er puur wordt betaald via de reguliere weg van de girale systemen.

3. Proces voorbereiding uitbetaling

- PwC is ingehuurd om de mogelijke uitbetaling van schadeloosstelling voor te bereiden en uit te voeren. PwC coördineert het gehele proces, met input van MinFin (FM/DJZ/FEZ/CIO/COMM/ADR/AGT), FDC, A&O voor juridische analyses en corporate action agent Lucid (die de processen binnen het girale systeem begeleidt).
- Het project is opgedeeld in drie verschillende fasen:
 1. *Roadmapfase*: PwC werkt verschillende scenario's uit voor uitbetaling.
 2. *Draaiboekfase*: PwC werkt het voorkeursscenario uit in een gedetailleerd draaiboek, op grond waarvan uitgekeerd kan worden.

3. *Uitvoerende fase:* afhankelijk van de uitspraak van de OK/HR voert PwC de schadeloosstelling uit zoals omschreven in het draaiboek.
Voorafgaand aan uitspraak OK bouwt PwC tijdens de pre-uitvoeringsfase de IT-infrastructuur, richt zij de uitvoeringsomgeving in en test deze.

 - De draaiboekfase is nu afgerond.

4. *Kosten*

- De kosten voor een eventuele uitbetaling naar aanleiding van deze procedure zijn generaal en niet relevant voor het uitgavenplafond. Post I (850 mln.) betreft de mogelijke schadeloosstelling bij de Hoge Raad (HR) excl. wettelijke rente. Post II (10 mln.) betreft een eventueel voorschot, hierover doet de Ondernemingskamer (OK) voor het einde van het jaar een uitspraak. Post III (2 mln.) betreft de uitvoeringskosten die sowieso voor een deel vallen in 2020, en mogelijk ook in 2021 (afhankelijk van uitspraak OK over een eventueel voorschot).
- Uitbetaling van de mogelijke totale schadelast van €850 mln. (post I) is gekoppeld aan een uitspraak van de HR (op z'n vroegst in 2022), tenzij geen van de procespartijen in cassatie bij de HR gaat. Vooralnog ligt een beroep op cassatie door een van de procespartijen echter in de lijn der verwachting. Over de stand van zaken van juridische traject bent u eerder geïnformeerd middels notitie FM 195968.
- Voor post II en III zijn geen extra middelen nodig, bij de Voorjaarsnota is €10 mln. in 2020 gereserveerd op Artikel 2 voor een eventueel voorschot op de schadeloosstelling (€10mln) en voor de uitvoeringskosten van deze regeling (€2 mln).
- PwC heeft Vertrouwelijke bedrijfsinformatie besteed aan het opstellen van de roadmap en het draaiboek. De onkostenvergoeding voor PwC in de uitvoeringsfase bij een Vertrouwelijke bedrijfsinformatie eenmalige uitbetaling worden geraamd tussen de Vertrouwelijke bedrijfsinformatie (kosten voor o.a. FDC, Lucid en A&O vallen buiten deze kosteninschatting). Deze kostenrange wordt mede bepaald door onzekerheid over het aantal niet-girale claimanten. Wanneer dit aantal oploopt, zullen de onkosten voor PwC toenemen. Deze kosten vallen binnen de hiervoor gereserveerde €2 mln.

5. *Samenvatting draaiboek*

- Een beknopte samenvatting van het draaiboek is opgenomen als bijlage 3, evenals het draaiboek (bijlage 1) en het projectplan (bijlage 2).

TER INFORMATIE
Aan
de minister

nota

Uitbetalingsproces SNS REAAL

*beent gesprek
voor uitspraak
(paar weken)*

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

- Op 27 januari verwachten we de uitspraak van de Hoge Raad (HR) naar aanleiding van de schadeloosstelling van rechthebbenden (onteigende houders van effecten en vermogensbestanddelen) ten gevolge van de nationalisatie van SNS REAAL en SNS Bank in 2013. De kans is groot dat de Nederlandse Staat als gevolg van deze uitspraak de schadeloosstelling moet gaan uitbetalen.
- Om die schadeloosstelling uit te kunnen betalen is de afgelopen jaren gewerkt aan het vormgeven van een uitbetalingsproces. Dit uitbetalingsproces zal vier weken na uitspraak van de HR moeten starten. Met deze nota informeren wij u over dit uitbetalingsproces.

Kernpunten

- De HR zal naar verwachting op 27 januari 2023¹ uitspraak doen in de juridische procedure over de hoogte van de schadeloosstelling in verband met de onteigening van SNS REAAL in 2013.
- Eerder heeft de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam (OK) de hoogte van de schadeloosstelling vastgesteld op € 804.810.000 mln ex wettelijke rente. Als de HR de uitspraak van de OK bekrachtigt, betekent dat rechthebbenden binnen vier weken de mogelijkheid geboden moet worden om hun aanvraag in te dienen². Dit is wettelijk bepaald.
- Bovenop het bedrag aan schadeloosstelling van € 804.810.000 komt nog de wettelijke rente vanaf 1 februari 2013 tot aan de dag van betaling. Op datum van deze nota gaat het om ongeveer € 193 mln aan wettelijke rente maar dat bedrag loopt nog verder op tot de datum van betaling. In totaal zullen schadeloosstelling en wettelijke rente samen ca. € 1 mld bedragen. Hiervoor is een voorziening getroffen op de begroting van 2023. De uitgaven als gevolg van de financiële kredietcrisis zijn conform begrotingsregels niet kader-/EMU-saldo relevant. De uitgaven zullen de staatsschuld doen toenemen maar hebben geen effect op de budgettaire ruimte van het kabinet of op het EMU-saldo.

¹ De HR heeft tot nu toe uitgesproken voornemens te zijn op 27 januari 2023 uitspraak te doen. Het kan zijn dat de HR hiervan afwijkt. In dat geval zal de start van het uitbetalingstraject met het daadwerkelijke moment van uitspraak meebewegen.

² Er zijn echter ook andere scenario's denkbaar, met name dat de HR de cassatiegronden toch (gedeeltelijk) gegrond acht en de zaak wordt terugverwezen naar de OK. In dat geval wordt het uitbetalingsproces nog niet gestart in afwachting van het verdere verloop van de procedure

Datum

5 januari 2023

Notanummer

2022-0000322987

Bijlagen

1. overzicht uitbetalingsproces

- Drie categorieën houders hebben volgens de uitspraak van de OK recht op schadeloosstelling:
 1. Achtergestelde obligatiehouders van SNS Reaal en SNS Bank;
 2. Houders van Participatiecertificaten serie 3 (PPC3);
 3. Houders van een vijftal leningen.
- Onteigende aandeelhouders krijgen volgens de uitspraak van de OK geen schadeloosstelling.
- Om de uitbetaling van de schadeloosstelling voor bovengenoemde drie categorieën mogelijk te maken zijn afzonderlijke uitbetalingsprocessen ingericht. Betrokkenen worden daarin gefaciliteerd bij het doen van een aanvraag tot schadeloosstelling. Het uitbetalingsproces voor de achtergestelde obligatiehouders is zowel in aantallen als in bedragen het meest omvangrijk. Voor de uitvoering van dit uitbetalingsproces zijn externe partijen (PricewaterhouseCoopers (PwC), Kroll Issuer Services) aangetrokken. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting.
- Er is een concept ministeriële regeling opgesteld, die nadere regels stelt aan de wijze waarop alle aanvragen kunnen worden ingediend, hoe deze verschillende aanvragen worden beoordeeld en voldaan. Deze ministeriële regeling zal kort na de uitspraak van de HR aan u ter vaststelling worden voorgelegd.
- De directeur Financiële Markten (FM) is op grond van het mandaatbesluit bevoegd om over de aanvragen te beslissen.
- Later deze maand worden u de Kamerbrief en de woordvoeringlijnen voorgelegd.
- Desgewenst kunnen we u binnenkort met een korte presentatie bijpraten over de uitbetalingsprocessen.

Toelichting

Nationalisatie SNS REAAL en daarop volgend juridisch proces

- Toen SNS REAAL in 2013 in de problemen kwam, is een bail-in toegepast. Dat wil zeggen dat houders van bepaalde effecten en vermogensbestanddelen door de onteigening hebben meebetaald aan het redden van SNS REAAL.
- De Wet op het financieel toezicht (Wft) schrijft voor dat de minister in geval van onteigening schadeloosstelling moet betalen aan de houders van onteigende effecten en vermogensbestanddelen, en dat hij daartoe een aanbod voor schadeloosstelling moet doen. De toenmalige minister heeft destijds een aanbod gedaan van € 0. De OK stelt de hoogte van de schadeloosstelling vervolgens vast.
- De OK heeft de hoogte van de schadeloosstelling op 11 februari 2021 vastgesteld op ca. € 804 mln ex wettelijke rente voor de volgende houders van effecten en vermogensbestanddelen:
 1. Achtergestelde obligatiehouders van SNS Reaal en SNS Bank (€ 710 mln);
 2. Houders van Participatiecertificaten serie 3 (PPC3) (€ 51 mln);
 3. Houders van een vijftal leningen (€ 44 mln).
- Bij deze bedragen moet nog wettelijke rente gerekend worden waarmee het bedrag in totaal uitkomt op ca. € 1 mld.
- De OK heeft bepaald dat onteigende aandeelhouders geen schadeloosstelling krijgen.
- In de cassatieprocedure over de uitspraak van de OK heeft de advocaat-generaal bij de HR in juli 2022 geadviseerd tot verwerping van alle

cassatieberoepen. De kans is reëel dat de HR dit advies volgt. Indien dat gebeurt, wordt de door de OK vastgestelde schadeloosstelling op 27 januari definitief en zal de Staat over moeten gaan tot het uitbetalen van een schadeloosstelling aan rechthebbenden.

- Wij bereiden het uitbetalingsproces voor vanuit het scenario dat de HR de uitspraak van de OK bekrachtigt. Dat is noodzakelijk omdat in dat scenario het uitbetalingsproces direct na de uitspraak moet worden gestart en rechthebbenden binnen vier weken na uitspraak een aanvraag moeten kunnen indienen.

De uitbetalingsprocessen

- Voor de drie genoemde categorieën zijn afzonderlijke uitbetalingsprocessen ingericht die in bijlage 1 worden toegelicht.
- Het uitbetalingsproces bestrijkt een periode van ongeveer 25 weken. Bedragen waarvoor binnen de voorgeschreven aanvraagtermijn geen aanvraag wordt gedaan, worden overgedragen aan de Consignatiekas. Daar kunnen rechthebbenden dan nog 20 jaar terecht om aanspraak te maken op schadeloosstelling.

Communicatie

- Over het uitbetalingsproces zal direct na de uitspraak worden gecommuniceerd via social media en door middel van een persbericht. Ook zullen er publicaties volgen in nationale en internationale dagbladen, en op online platforms.
- Na de uitspraak op 27 januari gaat er een website live waarop mensen terecht kunnen voor informatie en waar mensen vanaf 22 februari hun aanvraag voor schadevergoeding kunnen indienen
- De social media berichten, het persbericht en de publicaties worden voor 27 januari 2023 aan u voorgelegd.
- Tenslotte zullen we (vertegenwoordigers van) houders waarvan een (email)adres bij ons bekend is (dit is een beperkt aantal), een brief of email sturen met informatie over het uitbetalingsproces.

Politiek/bestuurlijke context

- We bereiden een Kamerbrief voor waarmee de Tweede Kamer direct na de uitspraak wordt geïnformeerd. Deze brief wordt voor 27 januari 2023 aan u voorgelegd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlage 1: korte beschrijving van de uitbetalingsprocessen

1. Achtergestelde obligaties:

- Dit proces is voorbereid met en getoetst door diverse interne en externe partijen.
- Kern van dit proces is dat we twee aanvraagstromen kennen: een girale aanvraagmodule voor rechthebbenden die de stukken op 1 maart 2013 in hun bezit hadden en daarna niet hebben verhandeld (gecedeerd), en een niet-girale aanvraagmodule voor rechthebbenden die de stukken via cessie na 1 maart 2013 hebben verkregen.
- De reden dat er twee aanvraagstromen zijn is omdat de girale handel kort na de nationalisatie is stopgezet. Echter, er kon na die stopzetting wel handel doorgaan door middel van cessie (verkoop van een vordering). Hierbij wordt het eventuele recht op schadeloosstelling overgedragen aan een andere partij. De stukken blijven echter in dat geval wel in de beleggingsportefeuille van de verkopende partij. Er zijn daarom waarborgen in het proces opgenomen om te zorgen dat aan die verkopende partij niet toch wordt uitbetaald.
- We hebben geen volledige lijst van rechthebbenden. Wel weten we dat het gaat om zowel Nederlandse als buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen, waarbij de verwachting is dat het merendeel institutionele beleggers betreft.
- Omdat dus niet (volledig) bekend is wie de rechthebbenden zijn wordt er een uitgebreide communicatiecampagne opgezet om zo breed mogelijk rechthebbenden te bereiken.

2. PPC3:

- Dit proces wordt gezien de geringe omvang door het ministerie zelf uitgevoerd.
- Het gaat om (oorspronkelijk) ca 2.700 certificaten die door SNS Bank zijn uitgegeven. Omdat SNS Bank beleggers onvoldoende had geïnformeerd over de risico's die aan deze certificaten waren verbonden¹ is al in 2013 een compensatieregeling uitgevoerd van meer dan € 51 mln door SNS Bank.
- Afspraak was dat diegenen die deelnamen aan de regeling, een aanvulling zouden ontvangen in het geval de schadeloosstelling zoals vastgesteld door de OK, hoger zou uitvallen. Dit blijkt voor 34 houders het geval te zijn.
- Deze rechthebbende houders worden via communicatie en specifieke aanschrijvingen zo gericht mogelijk uitgenodigd tot het doen van een aanvraag.
- Het gaat bij deze 34 houders veelal om (relatief) kleine bedragen. In totaal moet nog ca. € 40.000 worden uitbetaald. Vrijwel iedereen heeft al namelijk al gebruik gemaakt van de door de SNS Bank aangeboden compensatie en is daarbij voldoende gecompenseerd.
- De houders van de participatiecertificaten zijn met name particulieren. Het gaat hier gemiddeld genomen ook om kleinere bedragen dan bij de achtergestelde obligaties.

3. Leningen

- Dit proces wordt gezien de geringe omvang door het ministerie zelf uitgevoerd.
- Het gaat om vijf leningen bij drie bekende professionele partijen (ca € 44 mln). Deze drie houders zullen worden aangeschreven met het verzoek om een aanvraag in te dienen.

¹ in concreto dat deze stukken veel meer achtergesteld waren dan gedacht, met als gevolg dat deze werden onteigend.

HEDEN – GRAAG DONDERDAG 26/01 REACTIE IVM UITSPRAAK OP VRIJDAG 27/01
TER BESLISSING

Aan
de minister

nota

Aanbieding Kamerbrief uitbetaling schadeloosstelling
onteigening SNS REAAL.

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

Wij hebben u eerder geïnformeerd over het uitbetalingsproces vanwege de onteigening van SNS REAAL. De toen aankondigde Kamerbrief treft u bijgaand aan. Als de Hoge Raad de uitspraak van de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam (OK) bevestigt en daarmee dus vast komt te staan dat de Staat de eerder vastgestelde schadeloosstelling moet uitbetalen, dient de Tweede Kamer zo snel mogelijk te worden geïnformeerd. Wij verwachten de uitspraak op vrijdag 27 januari 2023. Daarom vragen wij nu al uw akkoord.

Datum

20 januari 2023

Notanummer

2023-0000003032

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Eerdere Beslisnota's

Beslispunten

- Gaat u akkoord met bijgevoegde Kamerbrief (indien de uitspraak van de HR is zoals we nu verwachten)? Indien u akkoord bent, dan leggen we de brief vrijdag nog ter ondertekening aan u voor.
- Gaat u akkoord met het openbaar maken van bijgevoegde eerdere beslisnota's (bijlage 2) en de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking van nota's? Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Naar verwachting doet de Hoge Raad op 27 januari 2023 uitspraak in de juridische procedure over de hoogte van de schadeloosstelling in verband met de onteigening van SNS REAAL in 2013.
- Wij verwachten dat de kans groot is dat de Hoge Raad de eerdere uitspraak van de OK bevestigt. In dat geval moet de Staat de schadeloosstelling van circa 1 miljard euro gaan uitbetalen.
- Doel van de Kamerbrief is om de Tweede Kamer te informeren over deze uitbetaling. In de toelichting wordt kort ingegaan op de inhoud van de brief.
- De Kamerbrief wordt niet verstuurd bij een andere uitkomst van de procedure bij de Hoge Raad. In dat geval zullen wij de uitspraak eerst analyseren en vervolgens bezien wat een geëigend moment is om de Tweede Kamer te informeren.

Toelichting

De Kamerbrief gaat in op de volgende punten:

- 1) De onteigening van SNS REAAL op 1 februari 2013: in deze paragraaf wordt kort ingegaan op de financiële situatie van SNS REAAL in 2013, de noodzaak om over te gaan tot onteigening en het daarbij gehanteerde uitgangspunt dat de private sector moest meedelen in de verliezen.
- 2) De uitspraak van de Hoge Raad: in deze paragraaf wordt kort ingegaan op de schadeloosstellingsprocedure en de betekenis van de uitspraak van de Hoge Raad (in concreto dat de schadeloosstelling zal worden uitbetaald);
- 3) Het uitbetalingsproces: in deze paragraaf wordt aangegeven dat op korte termijn een ministeriële regeling in de Staatscourant wordt gepubliceerd die nadere regels stelt met betrekking tot betaalbaarstelling van de schadeloosstelling. Deze ministeriële regeling zal op 22 februari 2023 in werking treden. Vanaf 22 februari 2023 kunnen aanvragen voor de schadeloosstelling worden ingediend. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om de schadeloosstelling, uiterlijk vier weken nadat de beschikking van de Ondernemingskamer definitief is geworden, betaalbaar te stellen. Voorts is in de paragraaf beschreven waar rechthebbenden terecht kunnen voor meer informatie. Aangegeven wordt dat het belangrijk is dat de procedures rechtmatig en zo zorgvuldig mogelijk worden uitgevoerd en dat zo veel mogelijk rechthebbenden daadwerkelijk hun schadeloosstelling uitbetaald krijgen. Aanvragers krijgen daarom ruim de tijd om een aanvraag in te dienen. Vervolgens worden de aanvragen zorgvuldig beoordeeld. In de voorbereiding is daarbij uitgebreid gekeken naar mogelijke risico's, waaronder het risico op onterechte betaling. Om risico's zoveel mogelijk te beperken zal het proces van aanvragen, beoordelen en uitbetalen enkele maanden in beslag nemen en de uitbetaling zal, naar verwachting, uiterlijk in de zomer van 2023 plaats vinden.
- 4) Budgettaire consequenties: in deze paragraaf geeft u aan dat voor 2023 ca. € 1 miljard (conform OK uitspraak € 804.810.000 schadeloosstelling en de geschatte wettelijke rente vanaf 1 februari 2013 tot aan de dag van betaling) op de begroting is gereserveerd en dat dit volgens de begrotingsregels niet plafond/EMU saldo relevant is;
- 5) De verplichting tot het uitbetalen van schadeloosstelling in relatie tot huidige resolutiewetgeving: in deze paragraaf wordt het onteigeningsinstrument geplaatst in de context van de stappen die sindsdien, mede door de oprichting van de bankenunie, zijn gezet op het gebied van het toezicht en de kaders voor afwikkeling van banken. Ten aanzien van verzekeraars zijn vergelijkbare stappen gezet. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn private verliesdeling en het beperken van de inzet van overheidsmiddelen. Met deze wetgeving is het onwaarschijnlijker geworden dat een instrument als onteigening, met daarbij het schadeloosstellingsartikel, in een vergelijkbare situatie opnieuw zou worden ingezet;
- 6) Afsluiting: u zegt toe de Tweede Kamer te informeren over het verloop van de uitbetaling, zodra het proces van uitbetaling is afgerond.

Actieve openbaarmaking

In het kader van actieve openbaarmaking zullen een aantal eerdere beslis- en informatienota's over de vormgeving van het uitbetalingsproces openbaar gemaakt worden. Ten aanzien van met name de eerdere nota's dient te worden opgemerkt dat het proces sindsdien steeds in beweging is geweest en dat niet alle informatie in die nota's nog actueel is. Zo staat bijvoorbeeld in een eerdere nota dat met het uitbetalingsproces de wettelijke beslis- en betaaltermijn van vier weken uit artikel 6:12 vierde lid, Wft wordt overschreden. Later is gebleken dat met het inwerking treden van de ministeriële regeling en daarmee het mogelijk maken van een aanvraag tot schadeloosstelling binnen vier weken na de onherroepelijke uitspraak over de hoogte van de schadeloosstelling, aan de wettelijke verplichting tot betaalbaarstelling daarvan wordt voldaan. Onderstaand treft u een overzicht aan van de openbaar te maken beslis- en informatienota's.

nr. nota	Aanleiding	Inhoud
2020-86121	Beslisnota over de voorbereidingen van het uitbetalingsproces SNS	In de nota worden de verschillende scenario's voor uitbetaling die in de eerste fase (de <i>road map</i> fase) van het uitbetalingstraject zijn onderzocht kort weergegeven en wordt goedkeuring gevraagd voor het door PricewaterhouseCoopers (PwC) verder uitwerken van een scenario waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de (efficiënte) werking van het girale systeem (betaling via CSDs) met daarnaast een PwC-loket voor niet girale claimanten. In de nota is naast de persoonsgegevens één ander gegeven gelakt omdat het een vertrouwelijk bedrijfsgegeven betreft. De bijlage bevat ten opzichte van de nota geen aanvullende relevante informatie en is niet bijgevoegd.
2020-206275	Informatienota afronding draaiboekfase	In de nota wordt uw ambtsvoorganger geïnformeerd dat de tweede fase van het uitbetalingsproces, (de draaiboekfase) is afgerond. Daarbij wordt aangegeven dat het proces robuust in elkaar zit maar dat het

		Ook wordt nader ingegaan op de kosten van het project. De nota is gedeeltelijk een herhaling van de eerdere nota. In de nota zijn naast de persoonsgegevens enkele gegevens gelakt omdat het een vertrouwelijk bedrijfsgegeven betreft. De bijlagen zijn enkel ter kennisneming aan de nota gehecht en zijn niet bijgevoegd.
2022-322987	Informatienota over het Uitbetalingsproces SNS REAAL	In deze nota wordt u geïnformeerd over de aankomende uitspraak van de Hoge Raad en de reële kans dat het uitbetalingsproces daarmee een aanvang zal nemen.
	Bijlage 1 bij 2022-322987	In deze bijlage wordt kort ingegaan op de uitbetalingsprocessen die ingericht zijn voor de drie categorieën rechthebbenden.

Communicatie

De communicatielijn wordt separaat met u besproken.

Politiek/bestuurlijke context

Er zijn op dit moment geen moties ingediend of Kamervragen gesteld over de uitbetaling van de schadeloosstelling onteigening SNS REAAL.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.